

Notă analitică

“Impactul COVID-19 asupra alegerilor”

1. Impactul asupra alegerilor în Europa

În 2020, infecția COVID-19 a avut impact nu doar asupra sănătății publice și economiei statelor lumii, ci și asupra procesului electoral. În Europa, în prima jumătate a anului, [în 16 state a fost amânată desfășurarea alegerilor](#) de toate nivelele sau a referendumurilor. Începând cu luna iunie, odată cu relaxarea măsurilor de combatere a infecției, a fost relansată organizarea preconizată a alegerilor. Aceasta în pofida atestării celui de [al doilea val al pandemiei](#).

În Republica Moldova am avut o situație diferită de cea din majoritatea statelor din Europa, aici nu a existat un prim val separat de cel de al doilea, ci [o creștere continuă a numărul de infectați](#). În astfel de circumstanțe, autoritățile Republicii Moldova au decis să desfășoare totuși alegerile ordinare ale Șefului statului. O [decizie, în acest sens, a fost adoptată la 21 mai](#), când în majoritatea statelor europene încă se practica amânarea pentru o perioadă mai târzie a alegerilor programate.

2. Măsuri de protecție la alegerile din Republica Moldova

Având în vedere administrarea precară a crizei COVID-19, pe [12 august 2020](#), Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică (CNESP) a adoptat [Instrucțiunea privind modalitatea de organizare și desfășurare de către Comisia Electorală Centrală \(CEC\) a scrutinelor electorale, în condițiile situației pandemice cu infecția COVID-19](#). Documentul este aplicabil tuturor tipurilor de alegeri, inclusiv celor regionale, de exemplu, privind alegerile pentru Adunarea Populară a Găgăuziei, și prevede instrucțiuni clare referitoare la:

- măsurile de protecție pentru alegători;
- măsurile de protecție pentru funcționarii electorali;
- registrul de monitorizare a temperaturii și altor parametri a funcționarilor electorali;
- triajul funcționarilor electorali;
- măsurile de protecție pentru concurenții electorali;
- acțiunile de protecție ce urmează a fi întreprinse în perioada electorală;
- acțiunile de protecție ce urmează a fi întreprinse în ziua alegerilor;

- modul de amplasare în incinta secțiilor de votare, în ziua alegerilor;
- măsurile de protecție și control în perioada post electorală.

Probabil, pentru a permite desfășurarea campaniei electorale a concurenților, CNESP a decis să micșoreze gradul de alertă de nivel național, reducându-l la nivel local. În acest sens, din 1 octombrie – ziua începerii oficiale a campaniei electorale pentru alegerea președintelui Republicii Moldova, CNESP a instituit [starea de urgență în sănătate publică, în unitățile administrativ-teritoriale](#). Abia la 27 noiembrie, după terminarea alegerilor prezidențiale, CNESP a declarat stare de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în perioada 30 noiembrie 2020 – 15 ianuarie 2021, fiind aprobate noi măsuri de prevenire și control a infecției COVID-19, în legătură cu creșterea numărului de cazuri noi confirmate la nivel național.

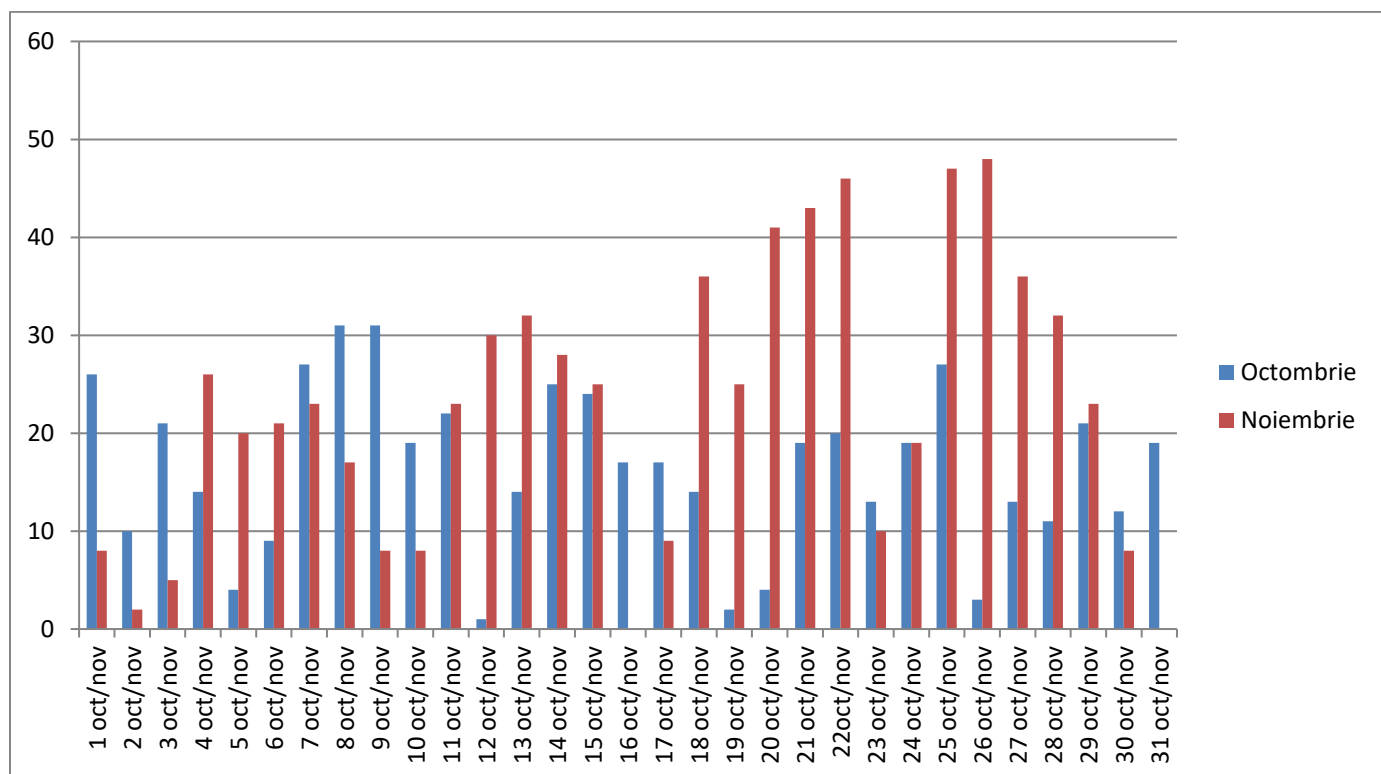
În general, măsurile impuse de CNESP și implementate de CEC pot fi considerate satisfăcătoare, alegătorii apreciind pozitiv activitatea celor două instituții. Dovadă, în acest sens, servește faptul că la cel de al doilea tur de scrutin, din 15 noiembrie, [rata de participare a cetățenilor](#) a fost cu ~7% mai înaltă decât în primul tur de scrutin.

3. Statistici privind răspândirea COVID-19 în Găgăuzia, față de țară per ansamblu

Având în vedere apropierea alegerilor pentru Adunarea Populară a Găgăuziei, prezintă interes compararea datelor referitoare la răspândirea infecției COVID-19 per ansamblu pe țară și în Găgăuzia. Până la începerea campaniei electorale, situația epidemiologică din Găgăuzia era destul de complicată, regiunea situându-se pe poziția a 6-a, după municipiile Chișinău și Bălți, precum și raioanele – Edineț, Ialoveni, Basarabeasca, Taraclia, la capitolul [incidența cazurilor de infectare cu COVID-19 la 100 mii de cetățeni](#). Cu toate acestea, trebuie remarcat că incidența în Găgăuzia a fost sub media pe țară – 2.025 vs. 2.058.

În timpul campaniei electorale, care a început la 2 octombrie, și după terminarea acesteia, până la 30 noiembrie, curbele ce reflectă numărul contaminării cu COVID-19 în Găgăuzia și în general pe țară sunt, practic asemănătoare.

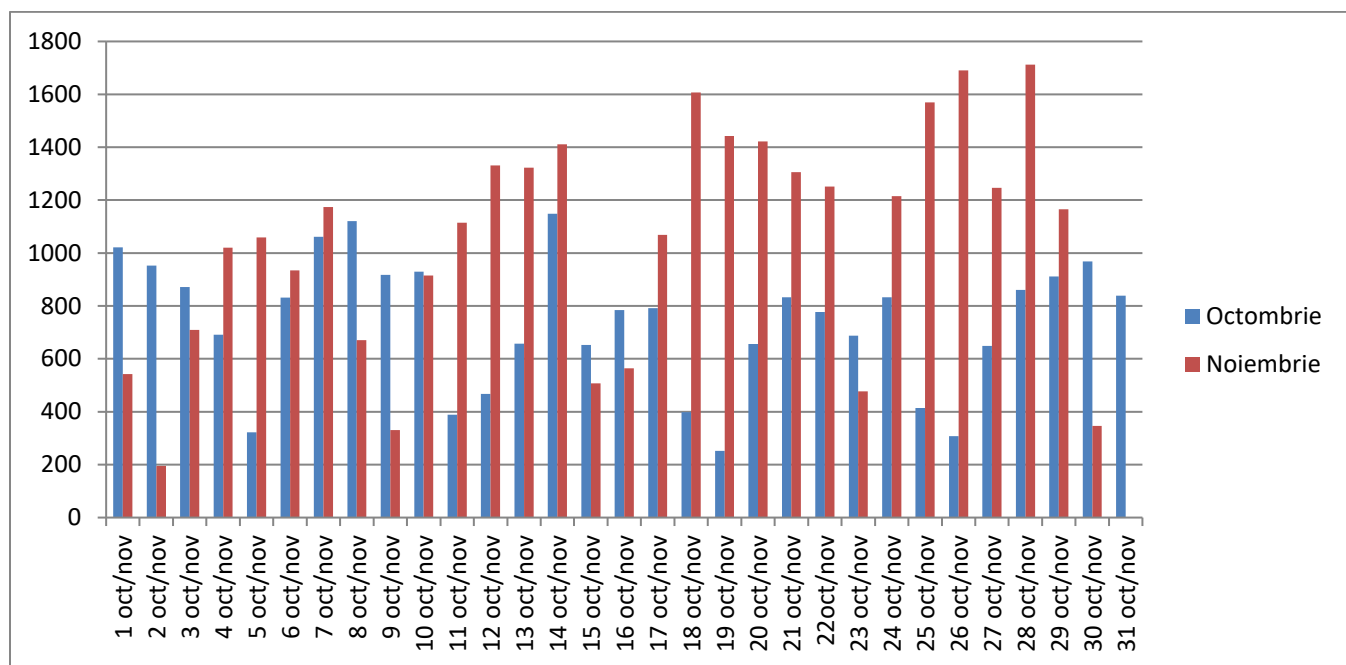
Tabelul 1. Contaminarea zilnică cu COVID-19 în Găgăuzia

Se observă ușor că în luna octombrie, în condițiile respectării restricțiilor impuse de CNESP și CEC, numărul zilnic al contaminărilor a oscilat atingând valoare maximă de 31 de cazuri. Situația a fost similară și după primul tur de scrutin. O explozie a contaminărilor, practic dublarea acestora, a avut loc după turul doi de scrutin, care a fost precedat de organizarea marșurilor în susținerea unui concurent electoral, ignorându-se restricțiile impuse de instituțiile competente menționate.

Tabelul 2 de mai jos, ce reflectă situația la nivel național, confirmă concluzia de mai sus referitoare la impactul alegerilor asupra contaminării cu COVID-19.

Tabelul 2. Contaminarea zilnică cu COVID-19 per ansamblu pe țară

4. Concluzii

a. Analiza datelor referitoare la impactul alegerilor și campaniei electorale asupra contaminării cetățenilor cu COVID-19 demonstrează că acesta este minim în condițiile respectării restricțiilor impuse de CNESP și CEC.

b. Nerespectarea restricțiilor, în cazul turului II al alegerilor prezidențiale din Republica Moldova, în special organizarea marșurilor în susținerea candidaților cu participarea masivă a alegătorilor, conduce la majorarea dramatică, practic, la dublarea numărului contaminărilor.

c. Organizarea alegerilor pentru Adunarea Populară a Găgăuziei, care urmează să se desfășoare în perioada 20 ianuarie – 20 aprilie 2021, trebuie să ia în considerație efectele stabilite în cadrul recentelor alegeri prezidențiale. Este obligatorie respectarea strictă a măsurilor de protecție descrise mai sus, precum și evitarea manifestațiilor electorale cu participarea maselor largi ale cetățenilor.